

Äidinkielen ja kirjallisuuden työpajat

25.10.2023 sekä 17.1.2024

Heidi Pentikäinen, Helsingin kielilukio
Tiina Valo, Helsingin kuvataidelukio

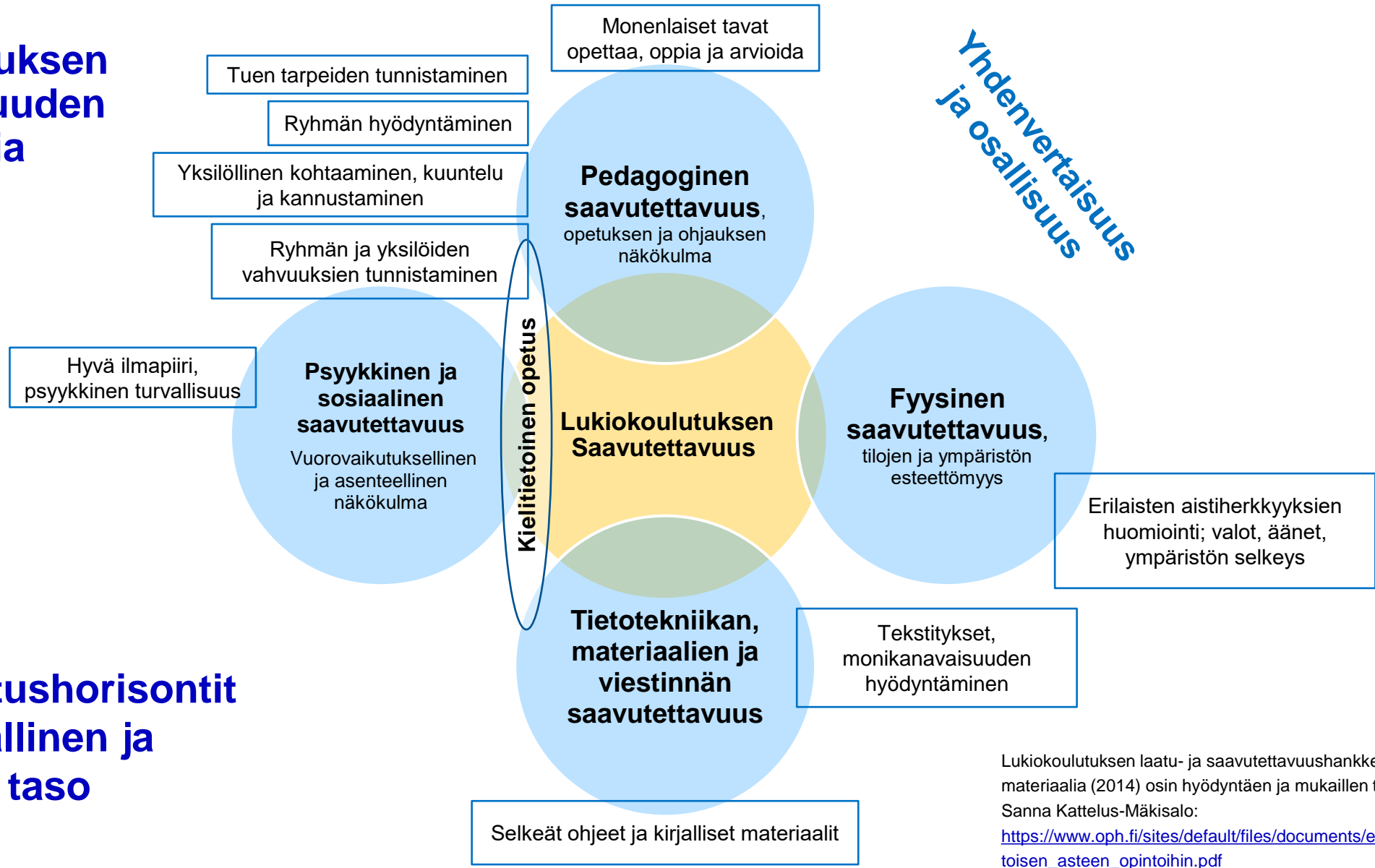

Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuushanke 2023–2025

Ohjelma 25.10.2023

13.00 - 13.30	Videoalustus: Jaana Taskinen Q-teatterista
13.30 - 14.30	Keskustelua pienryhmissä: kolme rastia
14.30 - 15.00	Kahvitauko
15.00 - 16.00	Viimeinen rasti pienryhmissä. Loppuaika käytetään ammikuun työpajan ideointiin.

Lukiokoulutuksen saavutettavuuden ulottuvuuksia

Nuoren odotushorisontit Yhteiskunnallinen ja kulttuurinen taso

Opiskelukykymalli

Opiskelukyky syntyy ja kehittyy opiskelijan ja oppimisympäristön dynaamisessa vuorovaikutuksessa

Lainattu [YTHS:n opiskelukykyn pureutuivilta sivuilta](#), joilta löytyy lisätietoa ja vapaasti ladattavissa olevat mallit. Kyseinen vuonna 2022 päivitetty opiskelukykymalli pohjautuu Kristina Kuntun julkaisemaan malliin (2006).

Ryhmäjako hoitui klassikkopalapeleillä

Helsinki

Heidi Pentikäinen, Helsingin kielilukio ja Tiina Valo, Helsingin kuvataidelukio

Rasti 1

- Millaista yhteistyötä on tehty eri toimijoiden kanssa vuorovaikutussisältöjen osalta?
- Millaista yhteistyötä on tehty opiskelijoiden välisen vuorovaikutuksen tukemiseksi?
- Pohtikaa oppilaitoksen ulkopuolisia verkostojanne sekä opiskeluhuollon kanssa tekemäanne yhteistyötä.
- Jaana Taskisen alustus materiaalina

Koontia pienryhmäkeskusteluista

- Yhteistyö nuoriso-ohjaajien ja monikielisten ohjaajien kanssa koetaan arvokkaaksi.
- Opiskelijoiden ryhmäyttäminen jokaisen periodin alussa on tärkeää.
- Opiskeluhuolto (OHR) järjestää monenlaista toimintaa, kuten hyvinvointikahviloita.
- Yhteistyö erityisopettajan, kuraattorin ja psykologien kanssa on tiivistä.
- Lukioissa on järjestetty vuorovaikutusta ja hyvinvointia käsitteleviä luentoja sekä opiskelijoille että opettajille.
- Kaupunginteatterin vuorovaikutustyöpaja on taloudellisesti saavutettava yhteistyömuoto.

Rasti 2

- Miten tukea opiskelijan viestintärohkeutta ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä tarkoituksenmukaisella tavalla? Kuinka paljon voi haastaa mukavuusrajoja ilman että tulee esiintymistraumoja?
- Millaiset haasteet oikeuttavat korvaavaan työhön esimerkiksi puhe-esityksen suhteen?
- Opiskelukykymalli (ja muut diat) materiaalina

Koontia pienryhmäkeskusteluista

- Opiskelijoille ei anneta mieluusti korvaavia tehtäviä, vaan tarjotaan joustavia suoritusmahdollisuuksia:
 - video / podcast
 - esiintyminen kaverin tuella
 - esiintyminen pienryhmässä.
- Joissakin lukioissa korvaava työ menee erityisopettajan kautta.
- Vuorovaikutustaitoja harjoitellaan pienissä osissa ja yksinkertaisin harjoituksin.
- Huolellinen valmistautuminen ja puhe-esitysten harjoittelu on tärkeää.

Rasti 3

- Miten vuorovaikutustaitoja arvioidaan?
- Miten opiskelijan viestijäkuvaa tuetaan arvioinnissa?
- Miten vuorovaikutustaito-osuus näkyy koko opintojakson arvioinnissa?
- Materiaalina diat, esim. Lukiokoulutuksen saavutettavuuden ulottuvuuksia

Koontia pienryhmäkeskusteluista

- Vertaisarviointi ja -palaute
- Vuorovaikutuksen arvioiminen muutoin kuin numeroarvioinnilla
- Selkeät ja konkreettiset arviointikriteerit puhe-esityksissä → opiskelijoilla on oltava selvä käsitys siitä, mitä arvioidaan
- Osalla käytössä Puhvi-kokeen arviointikriteerit
- Arvioinnin pitää olla myös rohkaisevaa.

Rasti 4

- Miten valita kunkin opintojakson ylipursuavasta sisällöstä olennaiset asiat, joita painottaa?
- Mihin vuorovaikutusmoduulit ÄI3 ja ÄI7 on lukiossasi yhdistetty? Miten kokonaisuus toimii?
- Mahdollistaako opintojakson suunnitelma syventymisen erityisesti johonkin asiaan?
- Miten vierailut nivotaan osaksi opintojaksoa ja mitä niiden tieltä jätetään pois?
- Millaista oppiainerajat ylittävää yhteistyötä voisi tehdä?
- Pienryhmät saavat itse valita opintojakson(t), jonka sisällöistä keskustelevat.

Koontia pienryhmäkeskusteluista

- Ylioppilaskoe ohjaa opintojaksojen painotuksia.
- Myös oppimateriaaleissa jo valmiiksi rajattu tai korostettu tiettyjä sisältöjä.
- Perustaitojen harjoitteluun menee toisissa kouluissa enemmän aikaa kuin toisissa.
- Opintojaksoilla vierailuja järjestetään muun muassa teattereihin, käräjäoikeuteen ja eduskuntaan.

Ohjelma 17.1.2024

- klo 13.00–14.00 Tekoäly äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksessa
Iida Pitkänen
- klo 14.00–14.30 Keskustelua
- klo 14.30–15.00 Kahvitauko
- klo 15.00–16.00 Tehtävien esittelyä

Iida Pitkänen: Tekoäly äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksessa

- Iida Pitkänen kertoi tekoälyn historian lisäksi tekoälyn mahdollisuuksista äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksessa.
- Pitkänen esitteli opettajan apuvälineeksi luomansa ohjeen tekoälyn käyttöön.
- Luennon päätteeksi yleisöllä oli mahdollisuus esittää kysymyksiä vieraallemme.
- Luennon jälkeen keskustelu tekoälystä jatkui vilkkaana.

Opettajien tehtäväpankki

- Ajatus opettajien yhteisestä tehtäväpankista (tai ”työkalupakista”) sai alkunsa ensimmäisen työpajan palautteesta, jossa sitä toivottiin.
- Pyysimmekin opettajia tuomaan toiseen työpajaan mukanaan hyväksi havaitsemansa tehtävän tai työtavan, jotka sitten koottiin työpajaan osallistuneiden opettajien yhteiselle alustalle.
- Tehtäväpankin sisältö on kaupungin opettajien käytettävissä.